

Barnehage- og profesjonsrelevant forskning ved Høgskolen i Innlandet, avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap, Hamar

Ved barnehagelærerutdanninga på Hamar har vi arbeidet med forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagefeltet siden oppstart av førskolelærerutdanninga i 1971 (Alstad og Sand, 2017). Forskerne hos oss er knyttet til flere fagmiljø, og pedagogikk, norsk og musikk utmerker seg spesielt, både omfangsmessig og dybdemessig. Siden 2010 har flere personer innenfor disse fagene avlagt doktorgrader med relevans for feltet, og det er flere nye doktorgradsprosjekt på gang.

Et generelt trekk ved barnehageforskningen på Hamar er dens orientering mot kultur, flerkulturalitet, flerspråklighet og estetiske tema. Flere av disse er rettet mot profesjonsutøvelse i barnehagen. Barnehageforskerne er knyttet til ulike forskergrupper (andrespråks- og flerspråklighetsdidaktikk, musikk, og en tverrfaglig barnehageforskningsgruppe). Oversikten nedenfor gir *eksempler* på profesjonsrelevant forskning utført av ansatte og tidligere ansatte ved avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap på Hamar.

Musikalsk barnekultur i tilknytning til barnehage

Vestad, I. L. (in press). Children's music and nostalgia: Digging in the past with an eye to the future. In L. Wesseling (Ed), *Reinventing Childhood Nostalgia*. Abingdon: Taylor & Francis.

Vestad, I. L., & Dyndahl, P. (2017). "This one Grandma knew, too, exactly this one!" Processes of canonization in children's music. *InFormation – Nordic Journal of Art and Research*, 6(2).
<http://www.artandresearch.info/>

Vestad, I. L. (2016). Passing on musical knowledge and ideas about music through television: The Norwegian children's programmes *Lekstue* and *Sesam Stasjon*. I I. Malmberg & O. Kraemer (red), *European Perspectives on Music Education No 6: Open Ears - Open Minds. Listening and Understanding Music* (pp. 135-149). Innsbruck, Esslingen, Bern-Belp: Helbling.

Vestad, I. L. (2015). Barnemusikk som et transdisiplinært emne: Om selvforståelse, musikkbegrep og affordanse som overskridende forskningsverktøy. *Barn* 33(3/4), 49–63.

Vestad, I. L. (2015). "Det aller største mor vet om...": Om å gi videre et levd liv med musikk og å formidle for lite. *InFormation - Nordic Journal of Art and Research* 4(1), 37–49.

Vestad, I. L. (2015). Musik skapar ögonblick : om musik och mening i ett barnkulturellt perspektiv. I Y. H.Trulsson & A. Houmann (Red.), *Musik och lärande i barnets värld* (s. 97–117). Lund: Studentlitteratur.

Vestad, I. L. (2014). Children's subject positions in discourses of music in everyday life: Rethinking conceptions of the child in and for music education. *Action, Criticism, and Theory for Music Education* 13(1), 248–278.

Vestad, I. L. (2014). "Now you see it, now you don't": On the challenge of inclusion in the perspective of children's everyday musical play. *Nordisk musikkpedagogisk forskning: Årbok 15*, 85–103.

Vestad, I. L. (2013). Barns bruk av fonogrammer. Om konstituering av musikalsk mening I et

barnekulturelt perspektiv. (Doktoravhandling). Universitetet i Oslo.

Vestad, I. L. (2012). «Da er jeg liksom glad»: Om musikk og livskraft i et barnekulturperspektiv. I G. Trondalen & K. Stensæth (red.), *Barn, musikk, helse unge* (NMH-publikasjoner 2012:3, Skriftserie for musikk og helse), (s. 123-146). Oslo: Norges musikkhøgskole.

Vestad, I. L. (2010). To play a soundtrack: How children use recorded music in their everyday lives. *Music Education Research* 12(3), 243–255.

Vestad, I. L. (2009). «Tufsa danser»: Om et barns bruk av musikk fra barne-tv til å bearbeide livserfaringer. I E. Ruud (Ed.), *Musikk i psykisk helsearbeid med barn og unge* (NMH-publikasjoner 2009:5, Skriftserie for musikk og helse 2), s. 153–170. Oslo: Norges Musikkhøgskole.

PhD-studie: Etisk profesjonsutøvelse i barnehage et mangfoldig samfunn – med fokus på rase

Interessert i hvordan «rase» kan ha betydning i pedagogiske praksiser i barnehage. Undersøker hvordan vi kan forstå konstituering av profesjonalitet som sammenflettet med konstituering av rasemessig subjektivitet

Andersen, C. E. (2015). *Mot en mindre profesjonalitet: "Rase", tidlig barndom og Deleuzoguattariske blivelser*. PhD. Stockholm University, Department of Child and Youth Studies, Stockholm.

Lokalisert på <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:795293/FULLTEXT01.pdf>

Andersen, C. E. (2015). Affektive data og Deleuzeoguattari-inspirerte analyser: Eksperimentasjoner over "rase"-hendelser. I A. M. Otterstad & A. B. Reinertsen (Red.), *Metodefest og øyeblikksrealisme* (s. 312-334). Bergen: Fagbokforlaget.

Andersen, C. E. (2013). Tusenvis av ørsmå norskheter. *Barnehagefolk*(3), 24-28.

Andersen, C. E. (2013). "Rase" i et barnehagefaglig landskap. *Barnehagefolk*(3), 106-107.

Flerkulturalitet og mangfold I barnehagen:

Angell, M.-L. (2011). Anerkjennelser av kultur i barnehager *Barnehagepedagogiske diskurser* (s. 200-214): Universitetsforlaget.

Andersen, C. E. (2012). Profesjonsutøvelse og ledelse i barnehagen: Et bidrag fra en survey om språklig og kulturelt mangfold utenfor de største byene. I B. Aamotsbakken (Red.), *Ledelse og profesjonsutøvelse* (s. 51-65). Oslo: Universitetsforlaget.

Andersen, C. E. & Sand, S. (Red.). (2012). *Utforskning av flerkulturelle praksiser i barnehagen: Idéhefte med erfaringer, refleksjoner og ideer fra forskningsprosjektet "Den flerkulturelle barnehagen i rurale strøk"*. Vallset: Oplandske Bokforlag.

Andersen, C. E. (2011). Mer kunnskap om språklig og kulturelt mangfold i barnehagene må til. *Første Steg*(4), 36-39.

Andersen, C. E. & Sand, S. (2011). The multicultural kindergarten in rural areas in Norway: A good place for learning and participation for all children? *Teacher Education Teachers' Work Journal* 1-17.

Andersen, C. E., Sand, S. & Zachrisen, B. (2015). En multikulturell barnehage i et monokulturelt sosialt landskap - analytiske innspill til framtidig mangfoldstenkning. I S. Dobson, L. A. Kulbrandstad, S. Sand & T.-A. Skrefsrud (Red.), *Dobbeltkvalifisering. Perspektiver på kultur, utdanning og identitet* (s. 39-59). Bergen: Fagbokforlaget.

Andersen, C. E., Engen, T. O., Gitz-Johansen, T., Kristoffersen, C. S., Sand, S. & Zachrisen, B. (2011). *Den flerkulturelle barnehagen i rurale områder: Rapport fra nasjonal surveyundersøkelse om minoritetsspråklige barn i barnehager utenfor de store byene* Hamar: Høgskolen i Hedmark.

- Otterstad, A. M. & Andersen, C. E. (2012). 'Ressursorientert tilnærming til språklig og kulturelt mangfold': Diskursive lesninger av inkludering i barnehagen. *Nordisk Barnehageforskning*, 5(2), 1-21.
- Sand, S. (2007). Klar for skolestart? Et kritisk blikk på barnehagen som skoleforberedende tiltak for minoritetsspråklige barn. *Norsk tidsskrift for migrasjonsforskning*(1), 61-75.
- Sand, S. (2014). Foreldresamarbeid – vitenskapelige eller kulturelle praksiser? *Barnehagefolk*, 2, 44-49.
- Sand, S. (2016). *Ulikhet og fellesskap : flerkulturell pedagogikk i barnehagen* (2. utg. utg.). Vallset: Oplandske bokforl.
- Sand, S. & Skoug, T. (2002). *Integrering - sprik mellom intensjon og realitet?: Evaluering av prosjekt med gratis korttids plass i barnehage for alle femåringer i bydel Gamle Oslo: Rapport 1.* (Høgskolen i Hedmark Rapport nr. 1, 2002). Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Sand, S. & Skoug, T. (2003). *Prosjektbarnehagen og 4-åringene evaluering av prosjekt med gratis korttids plass i barnehage for alle 4- og 5-åringer i bydel Gamle Oslo: rapport 3.* (Høgskolen i Hedmark Rapport nr. 8, 2003). Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Skoug, T. (1989). *To-kulturelt arbeide i barnehager: rapport fra prosjektet "Vietnamesiske barn i barnehager i Hedmark og Oppland"*. Hamar: Hamar lærerhøgskole ; Vallset : Oplandske bokforlag.
- Skoug, T. (1993). «Hva har «vi» som «dere» ikke har – eller omvendt? Flerkulturelt arbeid i barnehagen sett i forhold til antirasistisk praksis. I J. Aasen, S. E. Baardseng & T. O. Engen (Red.), *I emning. Artikler om pedagogikk*. Vallset: Oplandske bokforlag.
- Skoug, T. & Sand, S. (2003). *Med Madhia og Akbar fra barnehage til skole: En oppfølging av prosjekt med gratis korttids plass i barnehage for alle femåringer i bydel Gamle Oslo: rapport 2.* (Høgskolen i Hedmark Rapport nr. 6, 2003). Elverum: Høgskolen i Hedmark.

Perspektiver på danning relevant for barnehagelærere:

- Søby, K. E. & Bjelkerud, A. W. (2015). Profesjonell identitet og danning i barnehagelærerutdanningen: Med praksismøter som case *Dobbeltkvalifisering. Perspektiver på kultur, utdanning og identitet* (s. 115-130): Fagbokforlaget.
- Steinnes, J. (2011). For en mindre danning: Med Deleuze og Guattari på søk etter dannelsbegrepets vibrasjonssentrum. I K. Steinsholt & S. Dobson (Red.), *Dannelse: Introduksjon til et ullent pedagogisk landskap* (s. 193-210). Trondheim: Tapir Akademiske.

Perspektiver på spesialpedagogikk relevant for barnehagelærere:

- Steinnes, J. E. (2017). "Enhver historie er en spøkeshistorie" - narrativ veiledning i spesialpedagogikken *Veiledning og oppdagelse* (s. 29-49): Gyldendal Akademisk.
- Steinnes, J. E. (2016). Spesialpedagogen : Mellom myter og mennesker *Spesialpedagogikk: Fagidentitet og samfunnsnytte* (s. 159-171): Cappelen Damm Akademisk.

Perspektiver på profesjonsutøvelse (kritiske perspektiver på kvalitet og sosial kompetanse):

- Lind, A. (2015). *Barnehagelærerprofesjonen i og med jakten på «kvalitet» - En Foucault-inspirert analyse*. Master. Høgskolen i Oslo og Akershus, Oslo.
- Bjelkerud, A. W. (2011). Spørsmål om sosial kompetanse *Barnehagepedagogiske diskurser* (s. 129-142): Universitetsforlaget.

Forskning på profesjonsutøvelse og arbeid med språk, litterasitet, andrespråk og flerspråklighet

- Alstad, G. T. (2013). *Barnehagen som språklæringsarena: En kasusstudie av tre barnehagelæreres andrespråksdidaktiske praksiser.* (PhD Thesis). Universitetet i Oslo, Humanistisk fakultet, Oslo.
- Alstad, G. T. (2015). Barnehagen som læringsarena for gryende flerspråklighet – en oversikt over forskning 1985–2015. *NOA norsk som andrespråk*, 30(1-2), 284-309.

- Alstad, G. T. (2016). *Andrespråk og flerspråklighet i barnehagen: Forskningsperspektiver på barnehagepraksiser [Second Language and Multilingualism in Early Childhood Education: Research on Teaching Practices]*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Alstad, G. T. (2016). Det komplekse andrespråksarbeidet - eller "språk er språk". *Barnehagefolk*, 3, 94-100.
- Alstad, G. T. ([In progress]). Creating challenging language learning spaces in multilingual early childhood education contexts. I T. O. Engen, L. A. Kulbrandstad & S. Lied (Red.), *Education and diversity - Norwegian perspectives*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Alstad, G. T. & Kulbrandstad, L. I. (2017). Linguistic diversity and literacy practices in early childhood education in Norway. I C. McLachlan & A. Arrow (Red.), *Literacy in the early years: reflections on international research and practice*. New York: Springer.
- Alstad, G. T. & Tkachenko, E. ([In press]). Teachers' beliefs and practices in creating multilingual spaces: the case of English teaching in Norwegian early childhood education. I M. Schwartz (Red.), *Education in the 21. century*: Springer.
- Danbolt, A. M. V., Engen, T. O., Hagen, A., Kulbrandstad, L. A., Sand, S., Speitz, H., . . . Streitlien, Å. (2010). *Opplæringstilbudet til minoritetsspråklige innen barnehage og grunnopplæring Rapport 01/2010*. . Notodden: Telemarksforskning-Notodden.

Læreplanarbeid i barnehagen

- Engen, T. O. & Sand, S. (2011). Årsplanlegging i barnehagen – en oversikt over teoretiske perspektiver og planleggingsredskaper. I J. R. Pettersen (Red.), *"Om alt skal bli som før, må alt forandres."* *Festskrift til Bjørn Berg*. Oslo: SEBU forlag.
- Skoug, T. (1997). Barn med innvandrerbakgrunn og barnehagens læreplanpraksis : hva er en dobbeltkvalifiserende læreplan og hvilken personalkompetanse kreves for å støtte barnas tokulturelle identitetsutvikling : en teoristudie. Oslo: Universitetet.
- Skoug, T. (1997). *Barn med innvandrerbakgrunn og barnehagens lærepraksis*. (Hovedfagsoppgave). Universitetet i Oslo, [Oslo].
- Skoug, T. (1999). *Minoritetsbarna og innføring av Rammeplan for barnehagen* (Vol. nr 22-1999). Elverum: Høgskolen i Hedmark.

Profesjonskvalifisering og lærerutdanning

- Alstad, G. T. & Sand, S. (2017). «Om vi skulle starte et forsøks- og utviklingsarbeid på området barnehagevirksomhet og førskolelærerutdanning, hvilke tema ville det være viktig å arbeide med?» Om framveksten av FoU ved førskolelærerutdanninga på Hamar 1971–2017. I M. Løtveit, T. O. Engen & L. A. Kulbrandstad (Red.), *Hamar seminarium 150 år* (s. 267-293). Vallset: Oplandske forlag.
- Bakke, E., Eriksen, S., Gløppen, B. H., Halmrast, G. S., Ranheimsæter, Å., Sommervold, T., . . . Østerås, B. (2011). PIL – Praksis som integrerende element i lærerutdanningen: Sluttrapport fra lokalt PIL-prosjekt ved Høgskolen i Hedmark. Treklangsamarbeid og Trepartsamtaler.
- Halmrast, G. S. & Østerås, B. (2014). Dannelsingsprosesser i barnehagelærerutdanningen. *Uniped: Tidsskrift for universitets- og høgskolepedagogikk*, 37(0), 70-80. doi: 10.3402/uniped.v37.21903
- Halmrast, G. S., Taarud, R. & Østerås, B. (2013). Bruk av praksisfortellinger for å skape sammenheng mellom praksis og teori i førskolelærerutdanningen. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 97(1), 17-27.
- Kulbrandstad, L. I. (2010). Forskningsbasert profesjonsutøvelse, lærerutdanning og andrespråksforskning. I H. Johansen, A. Golden, J. E. Hagen & A.-K. Helland (Red.), *Systematisk, variert, men ikke tilfeldig: Antologi om norsk som andrespråk i anledning Kari Tenfjords 60-årsdag* (s. 13-23). Oslo: Novus.

Litterære kulturmøter og barns resepsjon av bildebøker

Skaret, A. (2011). *Litterære kulturmøter: En studie av bildebøker og barns resepsjon*. (PhD thesis). Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Oslo.

Skaret, A. (2014). "Hvis det her hadde skjedd på ordentlig, da hadde han snakket et annet språk." Om betydninger av litterære personers tale i bildebøker om kulturmøter. *Nordand: nordisk tidsskrift for andrespråksforskning*(2).

Skaret, A. (2014). Å lese barnelitteraturen på tvers av medier: barns resepsjon av Alf Prøysens teskjejerring som skulptur. I E. S. Tønnesen (Red.), *Jakten på fortellinger* (s. [113]-127). Oslo: Universitetsforlaget.